

TEZA: -

WO-159/21

ORZECZENIE

z dnia 10 stycznia 2022 roku

**Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie
w składzie:**

Przewodniczący: S WSD Leszek Korczak

Sędziowie: S WSD Rafał Rybnik

S WSD Dariusz Smejda /sprawozdawca/

Protokolant: Piotr Ciepiński

przy udziale Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Waclawa Góreckiego

po rozpoznaniu w dniu 10 stycznia 2022 r. na rozprawie sprawy radcy prawnego S. J.

obwinionego o czyn:

1) z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 6, art. 61 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego z dnia 28 grudnia 2010 r., stanowiącego załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w zw. z § 20, § 22 i § 23 ust. 1 Regulaminu wykonywania zawodu radcy prawnego, stanowiącego załącznik do uchwały nr 94/IX/2015 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 13 czerwca 2015 r.

2) z art. 62 ust. 3 w zw. z art. 62 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, stanowiącego załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w związku z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych;

3) z art. 62 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, stanowiącego załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w związku z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych;

z powodu odwołania Ministra Sprawiedliwości, od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 27 sierpnia 2021 roku, sygn. akt: OSD 16/21, na niekorzyść radcy prawnego S. J.

orzeka:

1) zmienia zaskarżone orzeczenie w ten sposób, że:

- dodaje punkt VI. orzeczenia, który otrzymuje brzmienie:

„ kary orzeczone w pkt. II. i III. łączy w ten sposób, że wymierza obwinionemu karę łączną upomnienia”

2) w pozostałym zakresie zaskarżone orzeczenie utrzymuje w mocy;

3) koszty postępowania odwoławczego przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym ponosi Krajowa Izba Radców Prawnych w Warszawie.

UZASADNIENIE

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych złożył w dniu 28 maja 2021 r. wniosek o ukaranie radcy prawnego S. J., zarzucając mu:

1. zachowanie sprzeczne z zasadami etyki oraz naruszenie obowiązków zawodowych poprzez to, iż będąc wyznaczonym pełnomocnikiem z urzędu S. M. w sprawie sygn. akt: IV U 1951/19 przed Sądem Okręgowym w (...), w okresie od dnia otrzymania zawiadomienia z Okręgowej Izby Radców Prawnych o ustanowieniu go pełnomocnikiem z urzędu, tj. od dnia 14 lutego 2020 roku do dnia zwolnienia go z tego obowiązku przez Sąd w dniu 12 listopada 2020 roku, nie podjął prowadzenia sprawy, w ten sposób, że nie zawiadomił niezwłocznie pokrzywdzonego o ustanowieniu go pełnomocnikiem z urzędu i nie kontaktował się z klientem, nie zapoznał się z aktami sprawy, nie sprecyzował odwołania Wnioskodawcy S. M. w określonym przez Sąd terminie, a także nie stawił się na wyznaczony przez Sąd w dniu 29 września 2020 roku termin rozprawy, będąc prawidłowo zawiadomionym, bez żadnego usprawiedliwienia, czym działał na szkodę klienta, tj. dopuszczenie się przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 6 oraz 61 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, stanowiącego załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w zw. z § 20, § 22 i § 23 ust. 1 Regulaminu wykonywania zawodu radcy prawnego, stanowiącego załącznik do uchwały nr 94/IX/2015 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 13 czerwca 2015 r.;

2. nie wywiązanie się z obowiązku złożenia pisemnego wyjaśnienia swojej bierności jako pełnomocnika wyznaczonego z urzędu, pomimo skutecznie doręczonego wezwania Dziekana Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 6 października 2020 roku, w wyznaczonym 7 dniowym

terminie od daty otrzymania wezwania, bez jakiegokolwiek usprawiedliwienia, tj. naruszenie art. 62 ust. 3 w zw. z art. 62 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, stanowiącego załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w związku z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych;

3. nie wywiązanie się z obowiązku stawiennictwa w dniu 4 lutego 2021 roku w Okręgowej Izbie Radców Prawnych, pomimo skutecznie doręczonego wezwania Rzecznika Dyscyplinarnego w celu złożenia wyjaśnień w toczącym się postępowaniu dyscyplinarnym (R..D. 22/20) i nie usprawiedliwienie należycie swojej nieobecności, tj. naruszenie art. 62 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, stanowiącego załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w związku z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych;

Obwiniony nie wniósł odpowiedzi na wniosek o ukaranie.

Orzeczeniem z dnia 27 sierpnia 2021 roku w sprawie (sygn. akt OSD 16/21) Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych uznał obwinionego za winnego wszystkich 3 zarzucanych czynów i wymierzył za czyn opisany w punkcie 1 wniosku o ukaranie - karę pieniężną w kwocie 3.900 zł oraz dodatkowo zakaz wykonywania przez obwinionego patronatu na czas 2 lat, za czyn opisany w punkcie 2 wniosku o ukaranie - karę upomnienia, zaś za czyn opisany w punkcie 3 wniosku - karę upomnienia. Od obwinionego zasądzono także koszty postępowania dyscyplinarnego w kwocie 2.221 zł.

Sąd I instancji ustalił następujący stan faktyczny:

Obwiniony, w dniu 14 lutego 2020 roku, został poinformowany przez Dziekana Okręgowej Izby Radców Prawnych o wyznaczeniu go pełnomocnikiem z urzędu w sprawie z wniosku S. M. przeciwko ZUS Oddział w (...). o emeryturę pomostową, toczącej się przed Sądem Okręgowym (sygn. akt: IV u 1951/19). Następnie Sąd Okręgowy pismem z dnia 17 lutego 2020 roku, doręczonym obwinionemu w dniu 21 lutego 2020 roku, zwrócił się o sprecyzowanie przez niego odwołania złożonego przez wnioskodawcę oraz o przedłożenie ewentualnych wniosków dowodowych w terminie 2 tygodni pod rygorem pominięcia ich w terminie późniejszym. 18 sierpnia 2020 roku obwiniony został zawiadomiony przez Sąd Okręgowy o terminie rozprawy wyznaczonej na dzień 29 września 2020 roku. Postanowieniem z dnia 12 listopada 2020 roku Sąd Okręgowy zwolnił obwinionego z pełnienia funkcji pełnomocnika z urzędu dla

wnioskodawcy S. M. W okresie od dnia otrzymania przez obwinionego zawiadomienia o ustanowieniu go pełnomocnikiem z urzędu, aż do dnia zwolnienia go z tej funkcji przez Sąd Okręgowy, obwiniony nie podjął prowadzenia sprawy, nie zawiadomił niezwłocznie pokrzywdzonego o ustanowieniu go pełnomocnikiem z urzędu i nie kontaktował się z klientem, nie zapoznał się z aktami sprawy, nie sprecyzował odwołania Wnioskodawcy S. M. w określonym przez Sąd terminie, a także nie stawił się na wyznaczony przez Sąd w dniu 29 września 2020 roku termin rozprawy, będąc prawidłowo zawiadomionym, bez żadnego usprawiedliwienia.

Ponadto, obwiniony został pismem z dnia 6 października 2020 roku wezwany przez Dziekana Okręgowej Izby Radców Prawnych do złożenia pisemnego wyjaśnienia, w terminie 7 dniowym, swojej bierności jako pełnomocnika wyznaczonego z urzędu. Wezwanie Dziekana pozostało bezskuteczne i w żaden sposób przez obwinionego nie usprawiedliwione.

Rzecznik Dyscyplinarny OIRP, w toku prowadzonego postępowania dyscyplinarnego, wezwał obwinionego do stawiennictwa w siedzibie OIRP w dniu 4 lutego 2021 roku w celu ogłoszenia mu postanowienia o przedstawieniu zarzutów i złożenia wyjaśnień. Obwiniony nie stawił się w wyznaczonym terminie, nie przedstawił wyjaśnień i nie usprawiedliwił swej absencji.

Sąd ustalił ten stan na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, wobec braku stawiennictwa obwinionego (prawidłowo zawiadomionego) na rozprawie, dając wiarę tym dokumentom, które nie były w toku sprawy przez żadną ze stron kwestionowane.

W ocenie Sądu I instancji, obwiniony, swoim postępowaniem naruszył szereg norm wynikających z przywołanych powyżej przepisów tj. art. 64 ust. 1 u.r.p. w zw. z art. 6 i art. 61 ust. 2 KERP w zw. z § 20, § 22 i § 23 ust. 1 Regulaminu wykonywania zawodu radcy prawnego (zachowanie sprzeczne z zasadami etyki oraz naruszenie obowiązków zawodowych), dopuścił się czynów pozostających w oczywistej sprzeczności z obowiązkiem radcy prawnego, wynikającym z art. 62 ust. 3 w zw. z art. 62 ust. 2 KERP, który polega na postępowaniu zgodnie z uchwałami organów samorządu radcowskiego. Wymierzając obwinionemu karę pieniężną i dodatkowo zakaz wykonywania patronatu za wskazane przewinienia, Sąd wziął pod uwagę, że naruszenie zasad etyki oraz obowiązków zawodowych miało charakter poważny a bierna, czy wręcz lekceważąca postawa obwinionego, jako pełnomocnika w procesie, pozostawała w całkowitej sprzeczności z istotą zawodu radcy prawnego i godziła w dobro klienta. W związku z charakterem deliktów orzeczono dodatkowo zakaz wykonywania patronatu na czas 2 lat. Obwiniony w sposób oczywisty nie daje tym samym należytej rękojmi przygotowania młodych adeptów do

wykonywania zawodu radcy prawnego we wskazanym okresie.

W ocenie OSD za złagodzeniem wymiaru kary dyscyplinarnej przemawiała okoliczność, że radca prawny S. J. nie był uprzednio karany dyscyplinarnie.

Ponadto, Sąd dyscyplinarny I instancji uznał za udowodnione, że obwiniony na etapie dochodzenia został skutecznie wezwany do złożenia pisemnych wyjaśnień najpierw przez Dziekana OIRP a następnie przez Rzecznika Dyscyplinarnego w związku z przedmiotową sprawą i nie zadośćuczynił tym obowiązkom. Sąd uznał za właściwe w takim przypadku wymierzenie obwinionemu dwóch jednostkowych kar upomnienia. W uzasadnieniu orzeczenia OSD podkreślił, że odstąpił od wymierzenia kary łącznej upomnienia, ponieważ orzeczone kary nie podlegają łączeniu, zgodnie z art. 65¹ ust. 1 i ust. 2 ustawy o radcach prawnych.

Orzeczenie to zaskarżył Minister Sprawiedliwości, zarzucając mu obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 65¹ ust. 1 ustawy o radcach prawnych poprzez zaniechanie wymierzenia kary łącznej w przypadku jednoczesnego ukarania za przewinienia dyscyplinarne z punktu II. i III. orzeczenia karami jednostkowymi upomnienia. Odwołujący się wniósł o połączenie tych kar jednostkowych i orzeczenie wobec radcy prawnego S. J. kary łącznej upomnienia.

W ocenie Ministra, nie kwestionując ustaleń faktycznych dokonanych przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP dotyczących sprawstwa i bezspornej winy radcy prawnego S. J., powyższego orzeczenia nie można zaakceptować z uwagi na zaniechanie wymierzenia kary łącznej.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny ustalił i zważył, co następuje:

Wyższy Sąd Dyscyplinarny podzielił ustalenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego w zakresie ustaleń faktycznych. W zakresie istoty sprawy Okręgowy Sąd Dyscyplinarny poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, które doprowadziły go do wniosku o sprawstwie i winie obwinionego. Sąd dokonując ustaleń faktycznych wziął pod uwagę cały zgromadzony materiał dowodowy, nie wykraczając poza ramy swobodnej oceny dowodów. Obwiniony dopuścił się czynów, za które prawidłowo wymierzona została mu kara upomnienia. Niemniej jednak, na co zwrócił uwagę w odwołaniu Minister Sprawiedliwości, nie kwestionując ustaleń faktycznych dokonanych przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny, dotyczących sprawstwa i bezspornej winy radcy prawnego S. J., powyższego orzeczenia nie można zaakceptować z uwagi na zaniechanie wymierzenia kary łącznej. Wyższy Sąd Dyscyplinarny podzielił stanowisko Ministra Sprawiedliwości wyrażone w odwołaniu z dnia 23 września 2021 r. W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego doszło do naruszenia przepisów prawa materialnego, tj. art. 65¹ ust. 1 ustawy o radcach prawnych poprzez zaniechanie wymierzenia kary łącznej i wymierzenie kar

jednostkowych upomnienia. W niniejszym stanie faktycznym zaistniały przesłanki uzasadniające wymierzenie kary łącznej upomnienia. Zgodnie bowiem z treścią przywoływanych przepisów, w razie jednoczesnego ukarania za kilka przewinień dyscyplinarnych sąd dyscyplinarny wymierza karę za poszczególne przewinienia, a następnie karę łączną. Przy orzekaniu kary łącznej stosuje się następujące zasady: 1) w razie orzeczenia kary upomnienia i nagany wymierza się łączną karę nagany (...). Za czyn określony w punkcie I. orzeczenia, Sąd Dyscyplinarny wymierzył karę pieniężną i dodatkowo zakaz sprawowania patronatu na czas 2 lat. Za czyn określony w punkcie II. orzeczenia, Sąd Dyscyplinarny wymierzył karę upomnienia. Za czyn określony w punkcie III. orzeczenia, Sąd Dyscyplinarny wymierzył karę upomnienia. Zatem, zgodnie powyższym, kary te podlegają łączeniu powinna być orzeczona kara łączna upomnienia. Jak słusznie zauważył Minister Sprawiedliwości instytucja kary łącznej została wprowadzona do postępowania dyscyplinarnego na mocy art. 2 pkt 19 ustawy z dnia 7 listopada 2014 r. o zmianie ustawy - Prawo o adwokaturze oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. póź. 1778), która obowiązuje od dnia 25 grudnia 2014 roku. Postępowanie w niniejszej sprawie zostało wszczęte w dniu 28 maja 2021 r., a zatem winny mieć w nim zastosowanie zmiany wprowadzone na podstawie cytowanej ustawy z dnia 7 listopada 2014 roku. Analiza treści przepisu art. 65¹ ust. 1 ustawy nie pozostawia kwestii orzeczenia kary łącznej swobodnemu uznaniu sądu. W przypadku orzeczenia za poszczególne delikty kar jednostkowych (tego samego rodzaju lub innych podlegających łączeniu), sąd ma jedynie możliwość kształtowania wysokości kary łącznej w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy, z jednoczesnym uwzględnieniem dyrektywy limitującej jej wysokość. W realiach mniejszej sprawy, uwzględniając ustawowe wytyczne dotyczące wymiaru kary, o której mowa w art. 65¹ ust. 1 ustawy, Sąd Dyscyplinarny winien połączyć wymierzone w punkcie II. i III. orzeczenia jednostkowe kary upomnienia i orzec karę łączną w odpowiednim wymiarze.

Z powyższych względów, Wyższy Sąd Dyscyplinarny uznaje za w pełni zasadny wniosek Ministra Sprawiedliwości o zmianę zaskarżonego orzeczenia Sądu I instancji poprzez wymierzenie radcy prawnemu S. J. kary łącznej upomnienia.